

Số: /BC-ĐGS

Sa Thầy, ngày tháng năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả giám sát việc thực hiện xây dựng nông thôn mới nâng cao trên địa bàn huyện

Thực hiện Kế hoạch số 23/KH-ĐGS ngày 17 tháng 9 năm 2024 của Đoàn giám sát Thường trực Hội đồng nhân dân huyện về giám sát việc thực hiện xây dựng nông thôn mới nâng cao trên địa bàn huyện; Đoàn giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân huyện đã tiến hành giám sát tại Ủy ban nhân dân huyện và Ủy ban nhân dân các xã⁽¹⁾. Đoàn giám sát báo cáo kết quả giám sát như sau:

I. Khát quát chung

Thời gian qua, với sự nỗ lực, quyết tâm cao của hệ thống chính trị và toàn thể Nhân dân, việc triển khai thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện đã đạt được một số kết quả nhất định, đời sống vật chất, tinh thần của người dân được nâng lên, diện mạo nông thôn có nhiều khởi sắc. Đến nay, toàn huyện có 05 xã đạt chuẩn xã nông thôn mới (*Sa Sơn, Sa Nhơn, Sa Nghĩa, Sa Bình, Ya Ly*); 01 xã (*Hơ Moong*) đạt chuẩn 19/19 tiêu chí (*hiện đang hoàn thiện hồ sơ, thủ tục trình cấp thẩm quyền xét, công nhận theo quy định*); 04 xã đạt 11 - 14 tiêu chí (*Rờ Kơi, Mô Rai, Ya Xiêr, Ya Tãng*), bình quân đạt 16,5 tiêu chí/xã và không có xã dưới 10 tiêu chí. Có 02 xã đạt chuẩn xã nông thôn mới nâng cao (*Sa Nhơn, Sa Nghĩa*); có 04 thôn đạt chuẩn thôn nông thôn mới kiểu mẫu; 16 thôn, làng đạt chuẩn thôn nông thôn mới ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Dự kiến đến cuối năm 2024, huyện có thêm 01 xã nông thôn mới (*xã Hơ Moong*), 01 xã nông thôn mới kiểu mẫu (*xã Sa Nhơn*) và 03 thôn/làng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số đạt chuẩn thôn nông thôn mới.

II. Kết quả thực hiện xây dựng nông thôn mới nâng cao

1. Công tác chỉ đạo triển khai thực hiện

1.1. Công tác ban hành văn bản triển khai thực hiện

Ủy ban nhân dân huyện đã ban hành các Văn bản chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan hướng dẫn Ủy ban nhân dân các xã thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới⁽²⁾. Chỉ đạo các cơ quan, đơn vị liên quan hướng

(1) Xã Sa Sơn, xã Sa Nhơn, xã Sa Nghĩa, xã Sa Bình, xã Ya Ly.

(2) Công văn số 1041/UBND-TH ngày 17 tháng 5 năm 2022 về việc tăng cường vai trò, trách nhiệm trong thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2022; Công văn số 1196/UBND-TH ngày 30 tháng 5 năm 2022 về việc triển khai thực hiện các Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về ban hành Bộ

dẫn các địa phương thường xuyên rà soát, đánh giá lại mức độ đạt chuẩn các tiêu chí, xây dựng Kế hoạch chi tiết và cân đối nguồn lực để duy trì và nâng cao chất lượng các tiêu chí nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao theo quy định.

2.2. Công tác tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia xây dựng xã nông thôn mới nâng cao

Công tác tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia xây dựng xã nông thôn mới nâng cao được các cơ quan, đơn vị, các địa phương quan tâm thực hiện thường xuyên bằng nhiều hình thức (*thông qua hệ thống truyền thanh, phương tiện thông tin đại chúng, tại các cuộc họp thôn làng, panô, video tuyên truyền...*) qua đó góp phần nâng cao vai trò, trách nhiệm của người dân cùng chung tay với Nhà nước để xóa đói giảm nghèo, nâng cao chất lượng cuộc sống, xây dựng môi trường nông thôn xanh - sạch - đẹp. Phong trào thi đua “*Sa Thầy chung sức xây dựng nông thôn mới*” giai đoạn 2021 - 2025 trên địa bàn huyện đã đem lại những kết quả tích cực, một số nơi người dân đã tham gia hiến đất, ngày công lao động... để chỉnh trang đường làng, ngõ xóm...

2.3. Công tác phối hợp; kiểm tra, giám sát, đánh giá

Ủy ban nhân dân huyện đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị phụ trách tiêu chí nông thôn mới phối hợp chặt chẽ với các địa phương trong việc thực hiện xây dựng nông thôn nâng cao. Các cơ quan, đơn vị thường xuyên cử cán bộ chuyên môn hướng dẫn địa phương đánh giá mức độ đạt chuẩn, lập hồ sơ minh chứng các tiêu chí xã nông thôn mới nâng cao; đánh giá đã đạt được, chưa đạt được qua có giải pháp cụ thể để thực hiện đạt chuẩn, duy trì nâng cao chất lượng các tiêu chí xã nông thôn mới nâng cao.

Các cơ quan chuyên môn của huyện thường xuyên phối hợp với các Sở, ngành phụ trách tiêu chí của tỉnh trong việc kiểm tra, đánh giá việc thực hiện các tiêu chí nông thôn mới nâng cao của các địa phương, qua đó, kịp thời nắm bắt các khó khăn, vướng mắc để hướng dẫn và tháo gỡ cho các địa phương.

2. Kết quả thực hiện

Đến nay, trên địa bàn huyện có 02 xã được công nhận đạt chuẩn xã nông thôn mới nâng cao (*xã Sa Nhơn được công nhận năm 2021 theo Bộ tiêu chí giai đoạn 2018 - 2020; xã Sa Nghĩa được công nhận năm 2023 theo Bộ tiêu chí giai*

tiêu chí nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025; Công văn số 2666/UBND-TH ngày 01 tháng 10 năm 2023 về việc tăng cường lãnh đạo triển khai các giải pháp xây dựng nông thôn mới; Công văn số 3637/UBND-TH ngày 26 tháng 12 năm 2023 về việc rà soát và triển khai thực hiện duy trì, nâng cao chất lượng các tiêu chí đã đạt chuẩn nông thôn mới; Công văn số 388/UBND-TH ngày 16 tháng 02 năm 2024 về việc triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021 - 2025 đối với các đơn vị hành chính cấp xã hình thành sau sắp xếp; Công văn số 408/UBND-TH ngày 19 tháng 02 năm 2024 về việc tăng cường vai trò, trách nhiệm trong thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2024; Công văn số 1274/UBND-TH ngày 07 tháng 5 năm 2024 về việc phổ biến và phát động phong trào thi đua “*Sa Thầy chung sức xây dựng nông thôn mới*”; Công văn số 926/UBND-TH ngày 05 tháng 4 năm 2024 về việc triển khai thực hiện mục tiêu, nhiệm vụ Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2024 trên địa bàn huyện; Công văn số 2635/UBND-TH ngày 13 tháng 9 năm 2024 về việc tăng cường chỉ đạo và tổ chức thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2024...

đoạn 2021 - 2025), chiếm tỷ lệ 40% tổng số xã đạt chuẩn nông thôn mới (tính tại thời điểm 05 xã đã có Quyết định công nhận xã nông thôn mới của cấp thẩm quyền). Qua giám sát, đến nay các xã đã duy trì 19/19 tiêu chí theo Bộ tiêu chí xã nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021 - 2025.

Đối với 03 xã đã đạt chuẩn nông thôn mới còn lại, trung bình mỗi xã đạt khoảng 13 tiêu chí: Xã Sa Sơn đạt 13/19 tiêu chí (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 19), số tiêu chí chưa đạt chuẩn 06/19 tiêu chí (5, 10, 11, 13, 17, 18); xã Sa Bình đạt chuẩn 14/19 tiêu chí (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 16, 18, 19), số tiêu chí chưa đạt chuẩn 05/19 tiêu chí (5, 10, 11, 13, 17); xã Ya Ly đạt chuẩn 12/19 tiêu chí (3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 19), số tiêu chí chưa đạt chuẩn 07/19 tiêu chí (1, 2, 5, 10, 11, 17, 18).

(Có phụ lục chi tiết kèm theo)

III. Đánh giá chung

1. Kết quả đạt được

Việc thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới và nông thôn mới nâng cao đã được cấp ủy, chính quyền các cấp và Ban Chỉ đạo các chương trình mục tiêu quốc gia quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện toàn diện, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và người dân địa phương và đã đạt được những kết quả quan trọng: Hệ thống hạ tầng nông thôn được đầu tư phát triển mạnh mẽ, làm thay đổi bộ mặt vùng nông thôn; hạ tầng kinh tế - xã hội ngày càng được quan tâm, củng cố; tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo trên địa bàn huyện giảm, đời sống vật chất tinh thần của người dân được nâng lên; tình hình an ninh, trật tự được đảm bảo; hệ thống chính trị được củng cố, người dân tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và các cấp chính quyền.

2. Tồn tại, hạn chế và khó khăn, vướng mắc

2.1. Tồn tại, hạn chế

Cấp ủy, chính quyền một số xã chưa thực sự quyết liệt, chủ động, sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai thực hiện các tiêu chí nông thôn mới nâng cao.

Công tác tuyên truyền, vận động mặc dù được triển khai quyết liệt nhưng hiệu quả chưa cao, chưa thực sự phát huy sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị và vai trò chủ thể của người dân trong xây dựng nông thôn mới.

Việc đánh giá thực trạng các tiêu chí ở một số xã chưa sát với thực tế.

Một số nội dung tiêu chí đạt được thiếu tính bền vững như tiêu chí số 13 về tổ chức sản xuất và phát triển kinh tế nông thôn (các hợp tác xã quy mô nhỏ, vốn ít, hiệu quả hoạt động chưa cao; các sản phẩm tham gia chương trình OCOP chủ yếu là các sản phẩm nông nghiệp, việc sản xuất các sản phẩm còn khó khăn, diện tích sản xuất manh mún, việc liên kết sản xuất gắn với tiêu thụ hàng hóa giữa doanh nghiệp và nông dân trên địa huyện còn hạn chế...).

2.2. Khó khăn, vướng mắc

Bộ tiêu chí xã nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021 - 2025 với 19 tiêu chí có mức độ đạt chuẩn rất cao, khó thực hiện; một số tiêu chí, chỉ tiêu chưa phù hợp với đặc thù của địa phương, vùng sâu vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số; một số tiêu chí cần nguồn lực lớn và thời gian dài mới có thể thực hiện được, cụ thể: Tiêu chí số 1 về Quy hoạch; tiêu chí số 5 về Giáo dục; tiêu chí số 10 về Thu nhập; tiêu chí số 11 về Hộ nghèo; tiêu chí số 13 về tổ chức sản xuất và phát triển kinh tế nông thôn; tiêu chí số 18 về chất lượng môi trường sống.

Vốn ngân sách Trung ương hỗ trợ, đầu tư cho nông nghiệp, nông thôn, nhất là cho Chương trình xây dựng Nông thôn mới còn rất thấp so với nhu cầu. Trong khi điều kiện nguồn ngân sách huyện còn khó khăn, nguồn vốn tập trung ưu tiên đầu tư hỗ trợ cho các xã mục tiêu, xã điềm để phấn đấu đạt chuẩn Nông thôn mới theo kế hoạch; đối với các xã đã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới sẽ không còn được ưu tiên bố trí kinh phí cũng như gặp khó khăn trong việc huy động nguồn lực để đầu tư tiếp tục duy trì, nâng cao mức độ đạt chuẩn các tiêu chí.

3. Nguyên nhân

3.1. Nguyên nhân khách quan

Văn bản hướng dẫn, cơ chế, chính sách của Trung ương, tỉnh cho thực hiện Chương trình giai đoạn 2021 - 2025 chậm được ban hành; một số tiêu chí chưa sát với tình hình thực tiễn địa phương gây khó khăn, lúng túng cho cơ sở trong quá trình thực hiện.

Các xã thực hiện xây dựng xã nông thôn mới trên địa bàn huyện chủ yếu là xã đặc biệt khó khăn. Tuy nhiên, sau khi được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới sẽ được xác định là xã khu vực I và thôi hưởng các chính sách áp dụng đối với xã khu vực III, khu vực II kể từ ngày Quyết định của cấp có thẩm quyền công nhận xã đạt chuẩn nông thôn mới có hiệu lực. Trong khi đó, đời sống người dân vẫn gặp nhiều khó khăn, nhất là vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu vùng xa nên việc triển khai thực hiện xây dựng xã nông thôn mới nâng cao gặp nhiều khó khăn, đặc biệt là việc huy động nguồn lực đóng góp từ người dân.

3.2. Nguyên nhân chủ quan

Một số cấp ủy, chính quyền địa phương còn lúng túng trong việc cụ thể hóa chương trình xây dựng nông thôn mới nâng cao vào thực tế của địa bàn; chưa phát huy được tính chủ động, sáng tạo để khắc phục khó khăn, phát huy nội lực trong xây dựng nông thôn mới nâng cao.

Một bộ phận người dân chưa chủ động tham gia thực hiện các nội dung thuộc về trách nhiệm của người dân và cộng đồng dân cư.

IV. Kiến nghị, đề xuất

Nhằm khắc phục những tồn tại, hạn chế và góp phần nâng cao hiệu quả công tác xây dựng nông thôn mới nâng cao trên địa bàn huyện trong thời gian tới, Đoàn giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân huyện đề nghị Ủy ban nhân dân huyện thực hiện và chỉ đạo thực hiện một số nội dung sau:

1. Tổ chức rà soát, đánh giá lại các tiêu chí nông thôn mới nâng cao; xây dựng kế hoạch, lộ trình cụ thể để tiếp tục hoàn thiện, duy trì mức độ đạt chuẩn các tiêu chí (*trong đó ưu tiên tiêu chí dễ làm trước, khó làm sau*).

2. Có giải pháp cụ thể trong huy động các nguồn lực để tập trung xây dựng nông thôn mới nâng cao theo kế hoạch; chú trọng nguồn lực ngoài ngân sách, từ doanh nghiệp, đóng góp của Nhân dân.

3. Tăng cường công tác tuyên truyền, vận động thực hiện hiệu quả các tiêu chí thuộc về trách nhiệm của người dân và cộng đồng dân cư như văn hóa, môi trường, phát triển sản xuất, nhà ở, thu nhập...

4. Triển khai có hiệu quả các chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất nông nghiệp; nâng cao chất lượng các mô hình phát triển sản xuất; khuyến khích hình thành, nhân rộng các mô hình liên kết sản xuất, các mô hình ứng dụng tiến bộ kỹ thuật, kỹ thuật cao vào sản xuất hướng tới hình thành chuỗi giá trị phù hợp thế mạnh của từng địa phương.

5. Thường xuyên kiểm tra, đôn đốc, hướng dẫn, kịp thời giải quyết hoặc kiến nghị cấp thẩm quyền giải quyết các khó khăn, vướng mắc trong việc thực hiện xây dựng nông thôn mới nâng cao của các địa phương.

Trên đây là kết quả giám sát việc thực hiện xây dựng nông thôn mới nâng cao trên địa bàn huyện./.

Nơi nhận:

- Thường trực Huyện ủy (b/c);
- Thường trực HĐND huyện (b/c);
- UBND huyện;
- UBMT TQVN huyện;
- Đại biểu HĐND huyện;
- Phòng Nông nghiệp & PTNT;
- UBND các xã, thị trấn;
- Lưu: VT, HTTD.

**KT. TRƯỞNG ĐOÀN
PHÓ TRƯỞNG ĐOÀN**

**PHÓ CHỦ TỊCH HĐND HUYỆN
Nguyễn Đăng Khoa**